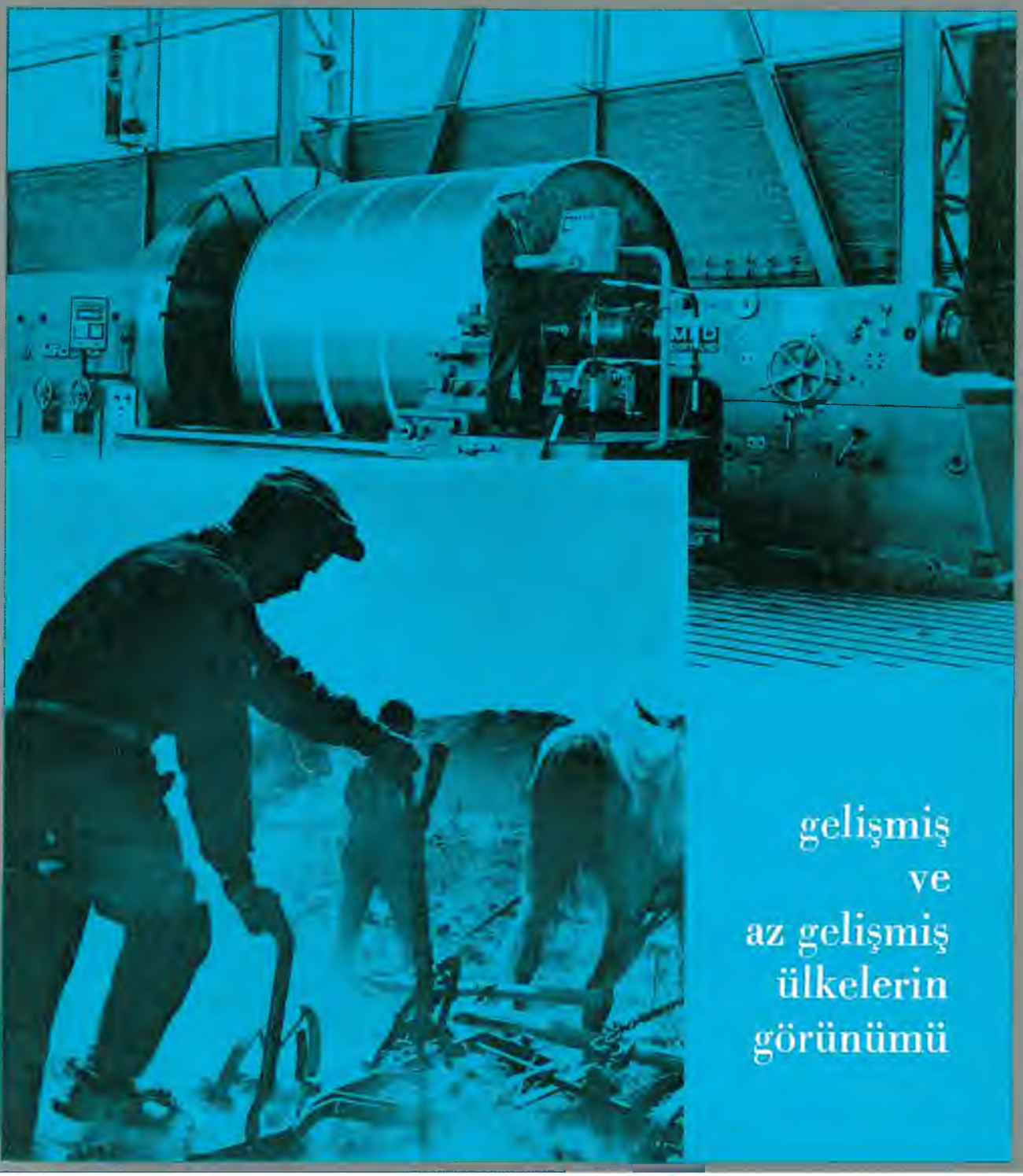
Türk-İş

SAYI : 92

gelişmiş
ve
az gelişmiş
ülkelerin
görünümü

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

Türk-İş

AYLIK DERGİ

EKİM
1970

YIL : 8
SAYI : 92

FİATI : 250 Krş.
BİR YILLIK
ABONE : 25.00 TL.

Türk-İş adına sahibi
SEYFİ DEMİRSOY

Yazı İşleri Müdürü
ÜLKÜ ARMAN

Fotoğraflar
Şehir Fotoğraf Ajansı
ADNAN HASKOKAR

Adres :
Türk-İş Genel
Merkezi
Bayındır sokak No. 8
ANKARA
Telefon : 17 91 36

- Türk-İş Dergisi Basın Ahlâk Yasasına uyar.
- Türk-İş Basın ve Halkla Münasebetler Merkezi tarafından hazırlanan Türk-İş Dergisinin bu sayısı, Ankara'da BAŞNUR Matbaasında dizilmiş, tertiplenmiş ve basılmış; klişeler, Doğan Klişede yapılmıştır.

Saygıdeğer
Türk - İş Okuru,

İstanbul'un bir semtinde başlayıp kısa sürede bütün yurdu kaplayan Kolera hastalığı, Ekim ayının önemli olayları arasında yer aldı. Resmi açıklamalara göre, 44 kişi öldü ve ciddi tedbirler alınması sonucu da önlendi. Kolera salgını, vatandaşlarımızın ölümü yanında, sınırlarımızı aşan ve ekonomimizin çeşitli dallarında etkili olan bir hal aldı. Komşu ülkeler hudut kapılarını kapadı, yiyecek mallarımıza ambargo koydu, hatta çalışmakta oldukları Avrupa ülkelerinden izinli gelenlerin dönüşlerinde büyük güçlükler çıkarıldı. Ekim ayından başlamak suretiyle bir kaç ay, bunun sıkıntısı görüldü.

Kolera hastalığı, özellikle çevre sağlığının alınmadığı bölgelerde meydana gelmektedir. İstanbul gibi bir şehirin bu hastalığı yayması gerçekten büyük önem kazanmıştır. Hastalığın çok kısa sürede yayılması karşısında, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu da harekete geçerek, gecekondu bölgelerinde oturmakta olan işçi ailelerinin salgından korunması amacıyla büyük bir aşı kampanyasına girişti. Norveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve diğer ülkelerin işçi kuruluşları ile yapılan temaslar sonunda çok miktarda ve acele olarak aşı getirildi ve kampanya başarı ile yürütüldü. Bu sayımızda, Kolera hastalığı ve Türk-İş'in kampanyası ile ilgili olarak bir yazımızı bulacaksınız.

★★★

Ekim ayı başlarında enteresan bir toplantı oldu. Ancak «gizli» cereyan eden bu toplantıda, İşverenlerin bazı Bakanlarla yaptıkları görüşmede, Türk-İş ile Hükümet ilişkilerinin ele alındığı, bu arada, ücret politikasının tespit edilmek istendiği öğrenildi. Konu, Türk-İş'in tepkisi ile karşılandı ve Genel Başkan Demirsoy, bir demeç vererek, Türk-İş hakkındaki kararların ancak Türk-İş tarafından alınabileceğini, başka kuruluşların bu yetkiye sahip olmadıklarını belirtti. Dergimizde, gizli toplantı hakkında ilgi duyacağınız bir yazımızı okuyabilirsiniz.

★★★

Almanya'da çalışmakta olan işçilerimizin oradaki yaşantılarını ve karşılaştıkları zorlukları ele alan bir yazımızı bulacaksınız. Almanya'da yayınlanmakta olan bir gazeteden derlenen bu yazımız, acı gerçekleri dile getirmektedir. Ancak bilinmesinde yarar olduğu kanısıyla aynen aldık.

★★★

İstihdam sorunu, Türkiye'de olduğu kadar dünyanın çeşitli ülkelerinde de birinci derecede önem kazanmaktadır. Konu, hiçbir ülkede tam anlamı ile çözümlenmiş değildir. Bu sayımızda, belli başlı ülkelerin ve Türkiye'nin istihdam sorununu ele alan bir yazımızı bulacaksınız.

★★★

Grevler, toplu sözleşmeler, dış ülkelerdeki işçi hareketi le Avusturya'nın endüstrisini konu alan bir yazımızı dergimizin bu sayısında görebilirsiniz.

Yurtta

İşverenler Bakanlarla gizli toplantı yaptı

Toplantıda Türk-İş ile Hükümet ilişkilerinin ele alınması karşısında Demirsoy uyarıda bulundu

Ekim ayının başlarında, bir çok kimsenin dikkatinden kaçan bir toplantı yapıldı. Bugüne kadar bütün çalışmalarını kapalı kapılar ardında yürütmeyi itiyad haline getiren bu **«gizli»** toplantının sahipleri, daha sonra bir bildiri yayınlayarak ele aldıkları konuları kamuoyuna açıkladılar. Bu açıklama ise, alışagelmiş bazı terimlerin tekrarından iler gitmiyordu. Ancak işin aslını bilen ve geçtiğimiz aylardaki faaliyetleri izleyenler bu **«gizli»** toplantının mahiyetini çok iyi anladılar.

Toplantı, İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından düzenlenmiş ve bazı hükümet üyeleri ile yapılmıştı.

Devlet Bakanı Hasan Dinçer, Maliye Bakanı, Mesut Erez, Ticaret Bakanı Gürhan Titrek, Ulaştırma Bakanı Nahit Menteşe, Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk ve Sanayi Bakanı Selâhattin Kılıç'ın katıldığı bu toplantıda, **«ücret politikasının bir sisteme bağlanması»** görüşülmüştü. Aynı toplantıda Hükümet ile Türk-İş ilişkileri ele alınmıştı.

Demek ki, Hükümet ile Türk-İş arasındaki ilişkiler, işveren çevrelerinin yapacağı bir toplantıda görüşülecek, kararlar alınacak, Türk-İş bulunmak şöyle dursun, toplantıdan haberi bile olmayacaktı. Böylesine bir toplantının ciddi yönünü arayıp bulmak gerçekten mümkün değildi. Hem sonra, işverenler, Türk-İş'in politikasını tayine mezun muydu? Bırakın böyle bir toplantıyı düzenleyen işverenleri, altı Bakanın bu konu üzerinde görüşme açılmasını kabul etmelerini düşünmek bile garipti.

Böyle bir toplantıda ücret politikası elbette ele alınabilir ve görüşleri açıklanabilirdi, bu gayet normaldi, ama Türk-İş hakkında nasıl ve hangi yetki ile konuşulabilirdi.

DEMİRSOY'UN DEMECİ

Toplantının ertesi günü bu konudaki ilk tepki Türk-İş Genel Başkanından geldi. Demirsoy, **«Türk-İş dışındaki hiç kimsenin Türk-İş'in politikası ve işlerine karışmasına müsaade edilmeyeceğinin»** bilinmesi gerektiğini söylüyor ve şöyle diyordu :

> «İşveren Konfederasyonu yöneticilerinin, bazı bakanlarla yaptıkları toplantıda, Türk-İş' le Hükümetin ilişkisini ve ücret politikasını ele aldıklarını, basında yer alan haberlerden öğrendik.
>
> Bir takım kişilerin Türk-İş'in işlerine karışmaya kalkışması, bunu bir toplantıya konu yapması, en hafif tabiriyle çizmeyi aşmaktır. Türk-İş, kendi politikasını yetkili organları vasıtasıyla istediği gibi tesbit eder; bu politikayı da yine yetkili organları aracılığıyla bildiği gibi uygular. Sıfatı ne olursa olsun, Türk-İş'in dışındaki bir takım şahısların Türk-İş'in politikasına müdahale etmelerine hiçbir şekilde müsaade etmeyeceğimiz iyi bilinmelidir.
>
> İşverenler, kendi ücret politikalarını tesbit edebilirler; ona karışmayız. Ama bu arada, işçi hareketinin ücret politikasına karışma arzularından da mutlaka vazgeçmelidirler. Türk İşçi Hareketi kendi ücret politikasını kendisi tesbit edecek ve bu tesbitte ölçü, işverenlerin arzusu değil, ekonomik gerçekler olacaktır.
>
> Bütün ilgilileri samimi olarak uyarmak isterim. Çalışma barışının devamı arzulanıyorsa, Türk-İş'in dışından, Türk-İş'e karışmak arzuları daha doğmadan söndürülsün ve Türk-İş'in kendi konularını görüşmek üzere hiç kimseye vekâlet vermediği ve vermeyeceği iyi bilinsin.»

DİĞER KONULAR

Toplantının ağırlığını **«ücret politikası»** teşkil etti ve işverenler hükümet üyelerinden bazı taleplerde bulundular. Bunlar arasında işçi ücretlerinin kontrol altına alınması ve aşırı! taleplere karşı çıkılması istendi. Ancak sızan haberlere göre, Bakanlar, ücret isteklerinin, işverenlerin bahsettiği şekilde anormal olmadığını, asgari ücretin bile bazı İllerde tam anlamı ile uygulanmadığını, milli gelirden işçinin yararlanmasının tabii olduğunu söylediler.

SEYFİ DEMİRSOY
Türk-İş'e dışarıdan kimse yön veremez

Bakanların bu tutumu karşısında işverenler üçlü bir sisteminin kurulmasını, hükümet-işçi ve işverenlerden meydana gelecek bir Ko-

mitenin gerçekleştirilmesini istediler.

Anlaşılan işverenler, bu toplantıdan pek umduklarını bulamamışlardı. Ancak toplantının bir başka özelliği de vardı.

TOPLANTININ AMACI

Son devalüasyon kararından sonra, işverenler toplu işçi çıkarma hareketine girişmişler ve maliyetlerin yükseldiğini bu nedenle zarar ettiklerini, hükümetin de bu tutumlarını desteklemelerini istemekteydiler. Gerçek şu idi ki, yurt çapında ve özellikle montaj sanayiinde büyük bir tehlike başgöstermekteydi.

TUNÇ'UN UYARMASI

Türk-İş bu konu üzerinde titizlikle duruyor ve ilgilileri uyarıyordu. Fakt, işverenler kârlarının azalmasını zarar kabul ederek, işçi çıkarmaları kesmek şöyle dursun, gittikçe arttırmaktaydılar.

8 Ekim günü Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç bir demeç verdi ve **«bir avuç işveren, sendikaların kurmaya çalıştığı sosyal adalet yapısını temelinden dinamitleme yarışına kalkışmışlardır»** dedi. Tunç toplu işçi çıkarmaların yaygınlaştırılmasının işçiyi açlık ve sefalete sürükleyeceğini belirterek şöyle diyordu :

> «Son ekonomik kararlardan sonra daha da hızlanan fiyat artışlarını önleme amacı taşıyan tedbirlerin etkili olmayışı yüzünden, aldıkları ücretlerle geçinme imkânını kaybeden işçiler, buna ilâveten, işsizlik tehlikesiyle karşılaşmışlardır.
>
> Kârlarının azalmasını «zarar» diye niteleyen bir kısım işverenler, geçtiğimiz günlerde toplu işçi çıkarma yoluna girişmişler, bütün uyarmalarımıza rağmen, kendilerini haklı göstereceklerini sandıkları bir takım gerekçeleri öne sürerek, bu tutumlarını devam ettirmek istemişlerdir.
>
> İşsizliğin yaygın durumda bulunduğu ülkemizde, işverenler, işten çıkardıkları her işçiyi, ailesiyle birlikte, açlık ve sefalete mahkûm ettiklerini bilmek durumundadırlar.
>
> Gerekçeleri ne olursa olsun, bu yola başvuran işverenler, insanların yaşama hakkıyla oynamanın, kötü, hem tahmin edebileceklerinden de kötü sonuçlar doğuracağını hiçbir zaman unutmamalıdırlar.
>
> Sosyal adaletin bulunmadığı bir ülkede, ne gerçek demokrasiden, ne de gerçek bir kalkınmadan söz edilebilir. Türk İşçi Hareketi, yıllardır, sosyal adaleti yerleştirmek için mücadele etmektedir. Kalkınma ve gerçek demokrasiye kavuşmanın tek yolu da sosyal adalet mücadelesinin başarıyla sonuçlanmasıdır. Yıllardır sürdürülen bu mücadelede, herşeye rağmen, olumlu adımlar atılmıştır. Oysa, son günlerde, bir avuç işveren, işçi hareketinin kurmaya çalıştığı sosyal adalet yapısını temelinden dinamitleme yarışma kalkışmışlardır.
>
> Bu, yurda yapılacak ihanetlerin en büyüğüdür.
>
> Türk İşçi Hareketi, bu davranışlara karşı mücadele etmek suretiyle, yurtseverlik görevini de yerine getirdiği inancındadır.
>
> Toplu işçi çıkarma yoluna gitmek isteyen işverenler, bu isteklerini gerçekleştiremeyeceklerini göreceklerdir.
>
> İşverenleri uyarmanın artık hiçbir yarar sağlamayacağı görülmüş bulunmaktadır. Son olarak, yetkilileri uyarmak isterim. Anayasamız, Devleti, çalışanların korunması ve işsizliği önleyici tedbirlerin alınmasıyla görevlendirmiştir Bütün yetkililerden Anayasamızın bu emrinin ışığı altında hareket etmelerini dilemek en tabii hakkımızdır.
>
> Yetkililerin bu görevlerini ihmal etmeleri hâlinde, sendikalarımız, toplu işçi çıkarmalara karşı kesin vaziyet alacaklar ve gerekeni yapacaklardır.»

ANADOLU AJANSI GENEL MÜDÜRLÜK BİNASI

Tunç'un bu demecine İşveren Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu verdiği cevapta, **«vaki toplu işçi çıkarma olayları hakkında»** cümlesini kullanarak bir gerçeği kabul ediyor, ancak işçi çıkarmaların son ekonomik kararlar yüzünden meydana geldiğni, eğer işçi ücretlerinde büyük istekler olmazsa durumun normale döneceğini, aksi halde işyerlerinin kapanma tehlikesi ile karşı karşıya kalacağı tahdidinde dahi bulunuyordu.

Bu cevabın, bazı Bakanlarla yapılan **«gizli»** toplantıdaki en önemli konulardan birini teşkil ettiği böylece su yüzüne çıkıyordu. İbrahimoğlu **«fedakârlıktan»** bahsediyordu, ancak fedakârlığın kârlarının azalması karşısında kendilerinden değil de, sefalete itilen işçilerden gelmesini bekliyordu.

BASIN SANAYİİNDEKİ İŞÇİ ÇIKARMALAR

Toplu işçi çıkarmalar, basın sanayiinde de kendisini bir hayli hissettirdi. Elli yıllık mazisi olan Anadolu Ajansı ile Ulus gazetesi geçtiğimiz ay içinde başlattığı tenkisatı, çeşitli çevrelerden gelen baskılara rağmen durdurmadı ve bu

konudaki uyarıları dikkate almadı

Anadolu Ajansından 22 kişi, Ulus gazetesinde de çalışanların yüzde 40'ı kapsayan bu tenkisat Ekim ayında, bazı sendikalar tarafından kınandı. Anadolu Ajansı bünyesindeki işçilerin sendikası olan Fikir-İş, bu konuda yayınladığı bildiride şöyle diyordu :

«Büyük Atatürk tarafından kurulan Türkiye'nin en geniş teşkilâtlı haber ajansı olan Anadolu Ajansında toplu çıkarma hareketi başlamış ve Genel Müdürlük bir günde 15 personelin işine son vermiş, 7 personeli de emekliye sevketmiştir. Tasfiye hareketine önümüzdeki günlerde de devam edileceği anlaşılmaktadır.

Devletten her yıl ortalama 7 milyon lira yardım alan, bültenlerini radyo, gazeteler, elçilikler ve öteki kuruluşlara ücret karşılığında satan Anadolu Ajansında tasfiye hareketine, genel müdürlük «Tasarruf» amacıyla giriştiğini açıklamıştır. Genel Müdürlüğün bu tutumu işçiler tarafından tepkiyle karşılanmış ve «Kısmî Lokavt» olarak nitelenmiştir.

Anadolu Ajansı'nda toplu çıkarma yanında servislerin kapatılması yoluna da gidilmektedir. Gelişme iddiasında olan işveren, bunun tamamen aksi bir hareketle, 50 yıldan beri çalışan ve ticarî hayat için önem taşıyan «İktisadî Haberler Servisi» ni kapatmıştır. Bu arada yurt dışındaki işçilere yayın yapan gazete ve radyoların tek haber kaynağı olan «Dış Yayınlar Servis» de kapatılmış, bu görev başka bir servise ek olarak verilmiştir. Memleket Haberleri ve Spor Servislerinde çalışanların sayısı birer kişiye indirilerek, çalışma alanları kısıtlanmıştır.

Anadolu Ajansı'nın çeşitli başkentlerdeki «Dış Muhabirlikleri» de kaldırılmıştır.»

Ulus gazetesinde çalışanların işlerine dönmeleri konusunda T. G. S. Ankara Şubesi büyük bir çaba gösterdi. Ulus işvereni ile çeşitli zamanlarda yaptığı toplantılardan sonra bir protokol imzalandı ve işçilerden dördünün işlerine dönmesi kararlaştırıldı.

5 Ekim'de yapılan bu toplantıda TGS. Ankara Şubesi Başkanı Yılmaz Gümüşbaş **«yapılan hareketler yasalara aykırıdır. Lokavt mahiyetini taşımaktadır»** dedi, 212 sayılı yasa ile İş Kanununda olayla ilgili maddeleri tek tek okudu, işverenin toplu iş sözleşmesi anlaşmasını da ihlâl ettiğini söyledi. Sonuç olarak dört kişinin işlerine iadeleri üzerinde anlaşmaya varıldı.

Ekim ayı sona ererken, ne Anadolu Ajansında, ne de Ulus gazetesinde çalışanlar, işlerine dönmediler, bütün çabalar havanda su dövmekten ileriye geçmedi...

FRUKO FABRİKASINDA DA İŞTEN ÇIKARMALAR

Ekim ayı sona ererken, toplu işçi çıkarmalara Ankara Fruko Fabrikasında da başlandı. Satışların durduğunu iddia eden işveren Fruko şirketinin Ankara fabrikasındaki işçilerden 70'ini birden işten çıkardı. Bu durum üzerine Tek Gıda-İş Sendikası harekete geçti ve ilgili mercilere müracaat etti. Fabrika müdürü, işçi çıkarma emrinin İstanbul'dan alındığını açıkladı. Ekim ayının sonlarına doğru uygulanan bu işlemin durdurulması için çalışmalara büyük bir hız verildi.

Basın-İş toplu işçi çıkarmalara karşı

Türkiye Basın-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu Ekim ayında bir bildiri yayınlayarak, çeşitli yurt sorunları karşısındaki görüşlerini açıkladı.

Ankara'da yapılan Basın-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiride, pahalılık ve çeşitli iş kollarında toplu işten çıkarmalardan yakınıldı, halkı sıkıntıdan kurtaracak tedbirlerin hükümetçe hızla alınması istendi.

Devletin çalışanların insanca yaşamasını sağlıyacak tedbirleri almakla yükümlü olduğu belirtilen Basın-İş Sendikası bildirisinde, daha sonra şöyle denildi :

«— Devlet vergide, eğitimde ve sosyal haklarda, ülke halkını adil bir toplum dengesi içersinde bulundurmak zorundadır. Bu toplumsal dengenin bugün için temin edildiğini söylemek çok zordur.»

Sağlık-İş Sendikası direnişe geçecek

Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası, sağlık kurumlarında çalışan hademe ve hastabakıcıların işçi sayılmaması halinde Türkiye ölçüsünde direnişe başlanacağını açıkladı.

Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu, bu kararın nasıl ve ne zaman uygulanacağı konusunda Türk-İş İcra Kurulu'na yetki verildiğini bildirdi.

Sağlık-İş Sendikası Başkanı, sağlık kurumlarında çalışan şoför, elektrikçi ve hastabakıcılarla temizlik işçileri 274 Sayılı Sendikalar Kanunu'na göre işçi sayıldıkları halde, bunların çalıştıkları kurumlarda memur gibi işlem gördüğünü öne sürdü.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, sağlık işçilerinin direnme kararı açıklandıktan sonra bir demeç vererek, sağlık işçilerince girişilecek her hareketin sonuna kadar desteklenecceğini söyledi.

Tunç, sağlık kurumlarında bedenen çalışanları işçi kabul eden kanuna aykırı olarak, kurumların hastabakıcı, şoför, elektrikçi ve hademeleri memur sayma eğiliminde olduğunu bildirerek şunları söyledi :

«— Artık işçilerin tahammül edecek halleri kalmamıştır. Türk İşçi Hareketi olarak, bu sorunu en kısa zamanda çözümlemek için kesin karara varmış bulunuyoruz. Sağlık işçileri, girişecekleri bütün teşebbüslerinde Türk İşçi Hareketi tarafından sonuna kadar ve tam olarak desteklenecceklerdir. Bu, o kadar haklı olan bir davadır ki, kötü niyetli olmayan bütün yetkililerin sağlık işçilerinin mücadelesini destekleyeceklerine de inanıyoruz.»

AŞI KAMPANYASI BAŞLIYOR
Sadece aşı yapmak yeterli olmuyor...

Kolera salgınına karşı Türk-İş büyük bir aşı kampanyası açtı

Ekim ayı başlarında bütün Türkiyeyi saran ve hudutlarımızı da aşarak geniş yankı uyandıran bir olayla karşılaştık. Bu Kolera salgını idi.

İstanbul'da Sağmalcılar semtinde başgösteren ve ilk günlerde dört kişinin ölümü ile sonuçlanan hastalık kısa süre içinde yurdun çeşitli yerlerinde görülmeğe başladı ve büyük bir salgın halini aldı. Pis suların diz boyu sokaklardan aktığı Sağmalcılar semtindeki bu hastalığın, önceleri İstanbul'un diğer semtlerine, sonra da çeşitli şehirlere sirayet etmesi üzerine yurt çapında tedbirler alınması gereği duyuldu.

Ekim ayının her günü, İstanbuldan başka; Ankara, Balıkesir, Düzce ve diğer şehir ile ilçelerde Koleradan ölenlerin isimleri duyulmağa, hastanelerin dolup boşaldığı gazete sütunlarında yer almağa başladı.

Salgın en çok İstanbul'da etkisini gösteriyordu. Ancak alınan tedbirler yine de tesirsizdi ve her geçen gün ölü adedi artmaktaydı. Bu arada İstanbul Valisi bir açıklama yaparak 700 bin kişinin sağlık koşullarından yoksun olarak yaşadığını bildirdi ve halktan kendilerine yardımcı olmasını istedi.

Öte yandan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yayınladığı bildiride, yetersiz çevre sağlığı şartlarına rağmen İstanbul'da Kolera salgının kontrol altına alındığını öne sürdü, Dünya Sağlık Teşkilâtı Uzmanlarının Türkiye'de Kolera'ya karşı alınan tedbirleri takdirle karşıladığını ve bunu öteki ülkelere de bildirdiğini kaydetti. Bu konuda yapılan açıklamada şöyle deniyordu :

> «Şimdiye kadar şüpheli vakalar 1134'tür. Bunlardan 170 kişinin Koleralı olduğu anlaşılmıştır. Şifa bulan 83 kişi taburcu edilmiş, bugüne kadar maalesef 44 kişi ölmüştür. Yüzyıllar boyu ihmal edilmiş olan çevre sağlığı durumumuzun sonucu Sağmalcılar bölgesinde ani yayılan ve sönmekte olan bu hastalığın tekrar alevlenmemesi için alınan tedbirler gevşemeden uygulanacaktır.»

AŞI KAMPANYASI

Koleranın İstanbul'dan sonra yurdun diğer il ve ilçelerine de bulaşmasından çok kısa bir süre sonra büyük bir aşı kampanyasına girişildi. Ancak elde mevcut stok böylesine geniş kampanyaya yetecek miktarda değildi. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, çeşitli ülkelere müracaat ederek, bu konuda yardım talebinde bulundu. Yardım talepleri kısa süre içinde karşılanmasına rağmen miktar yeteri derecede değildi.

Salgın yüzünden özellikle komşu ülkeler Türk sınırını kapamışlar, hava alanlarına Türk uçaklarının inmelerini yasaklamışlardı.

TÜRK-İŞ'İN AÇTIĞI AŞI KAMPANYASI

Salgının büyük bir hızla genişlemesi ve ölü adedinin her geçen gün artması karşısında, Türk-İş de bir aşı kampanyası düzenledi. Ankara, İstanbul ve İzmir'de oturan işçi aileleri için uygulanan aşı kampanyası gerçekten mükemmel geçti.

Bu konuda Türk-İş Genel Sek-

reteri Halil Tunç bir açıklamada bulundu ve şöyle dedi :

«— Yurdumuzda maalesef salgın halini alan koleranın etkisi en fazla işçi topluluğu üzerinde görülmektedir. Bunun başlıca nedenleri işçilerin toplu halde bulunmaları, beslenme şartlarının yetersizliği ve işçi konutlarının her türlü sağlık şartlarından yoksun oluşudur. Salgının başlamasından bu yana sekiz günlük bir zaman geçmiş olmasına rağmen, büyük şehirlerimizin bu durumda olan bölgelerinde bırakın çevre sağlık şartlarının ıslâhı yolunda çalışmalar yapılmasını bir aşı kampanyası dahi açılamamıştır. Böyle bir salgın karşısında sekiz günlük süre sonucu ıstırablara vesile olacak bir büyük zaman kaybı sayılmalıdır. İlgililerin her türlü tedbirin alındığını ifade etmelerine rağmen bir aşı kampanyası dahi açılamamıştır. Bu durumda Türk-İş Ankara, İstanbul ve diğer illerde çekilen aşı sıkıntısını gidermek ve özellikle sağlık olanaklarından yoksun gecekondu bölgelerinde oturan vatandaşları aşılamak amacıyla Norveç, Almanya ve Belçika'daki işçi kuruluşlarıyla Uluslararası işçi kuruluşlarından aşı istemiştir. Bir parti aşı uçakla Norveç'den gelecektir. Türk-İş koleraya karşı aşı kampanyasını ilk olarak Ankara'da başlatacak. Daha sonra da İstanbul ve diğer illerde devam ettirecektir.»

Türk-İş'in aşı kampanyası Yenimahalle sırtlarındaki gecekondu semtlerinde başladı. İlk parti aşı Norveç'ten geldi ve kampanyaya Esentepe ile Şentepe'de girişildi.

Halk, görülmemiş bir rağbet gösterdi. Sabahın erken saatlerinden itibaren gece yarısına kadar aşı olmak için sıra beklediler. Türk-İş, aşı olanlara özel kartlar verdi ve aynı bölgelere daha sonra da gidildi.

Ekim ayı sona ererken, kolera salgını bütün şiddetiyle devam ediyor, kampanya aynı hızla yürütülüyordu.

Türk-İş tarafından açılan aşı kampanyası geniş bir ilgi gördü. Resimlerde aşı konvoyu (üstte) gecekondu mahallelerine giderken ve aşı olmak için sıraya girmeğe çalışanlar

DÜNYADA İŞSİZLİK ORANI

Türkiye yine en baş yeri işgal ediyor

İstihdam ve işsizlik

Ekonomik gelişme, kısaca tarifi ile üretim gücünün ve bu gücün kullanılması sonucu olarak üretimin artması demektir. Üretim gücü artışı, sermaye birikimi yanında, işgücünün etkili bir şekilde kullanılması yanı «istihdam»a dayanmaktadır. Öte yandan mevcut üretim gücü, kullanılmadıkça, bir anlam ifade etmeyecektir; bu güç, kullanılmadığı sürece üretime dönüşemez.

Kullanılmayan, yani istihdam edilmeyen işgücü, potansiyel bir üretim gücü olmaktan öteye geçemez ve «işsizliği» meydana getirir. Ancak, işsizlik, hem ekonomik hem de ondan daha önemli olarak, sosyal yönden halli gerekli bir sorundur. Bu özelliği ile kalkınmanın ve dolayısiyle diğer üretim güçlerinin üzerinde bir önem taşımaktadır.

İşsizlik, gelişmiş ve gelişmemiş ekonomilerde bünye olarak farklılık arzetmektedir. Gelişmiş ekonomilerde işgücünün talep eksikliği nedeniyle kullanılmamasından doğmaktadır. Talep eksikliği ise tasarruf eğiliminin yüksek oluşundan ve tasarruf yatırım dengesinin bozulmasından ileri gelmektedir. Bu çeşit deprasyonlardan doğan işsizliği giderme yolları, muhakkak ki, az gelişmiş veya gelişmemiş ülkelerin istihdam sorunlarını çözümlebilecektir. Bu nedenle işsizlik, Türkiye'nin, sosyal ve ekonomik yönleme yollarından tamamen başkadır. Az gelişmiş ekonomilerde ise, işsizliğin ana nedeni tasarruf eğiliminin yüksek değil, düşük olmasıdır. Burada sermaye ve işgücü arasında denge sağlanamamıştır. Ancak bu denge sağlandığı ve en iyi şekilde kullanıldığı takdirde, üretim artışı, yani gelişme sağlana-

	1967	1968	1969	1970	1971	1972
					(Bin kişi)	
Tarımda gizli işsizlik	910	801	653	463	304	113
Tarımda gizli işsiz oranı (yüzde)	9.9	8.6	6.9	4.8	3.1	1.1
Tarım dışı sektörde işsizlik	399	400	413	439	448	470
Tarım dışı sektörde işsiz oram (yüzde)	9.5	9.0	8.7	8.5	8.3	8.2

YURDUMUZDA İŞSİZLİK

Dikkatler tarım dışı sektörde

riyle üzerinde en hassasiyetle durulması gereken sorunudur. Çünkü, bir bütün olarak, ülkemiz topraklarında yaşayan herkesin çalışma, yeterli ücret alma, kısaca insan haysiyetine yaraşır şartlarda yaşamaya hakkı vardır.

ARTAN İŞGÜCÜNÜN DURUMU

Bilindiği gibi Türkiye'de işgücü miktarı sayı olarak hızla artan nufusun etkisi ile büyümektedir. Öte yandan artan işgücünün istihdam edileceği çalışma alanları, ekonomik kalkınma prosesi içinde değişen ekonomik yapıya, sektörler arası ilişkiye, üretim araçlarının kullanımına ve seçilen teknolojiye göre değişmektedir. Meselâ 1960 yılında, 15-64 yaş grubundaki aktif nüfus 15 milyon civarında iken, bunun üçüncü beş yıllık plân dönemi sonuna kadar 25 milyona yükseleceği tahmin edilmektedir. Buna karşılık çalışan nüfusun sektörler arasındaki bölüşümüne göre, 1960 da işgücünün % 77 si tarımda, % 10.5 i sanayide ve % 12.5 i hizmetler kesimlerinde çalışırken 1977 yılında tarımda % 54 e düşüş, sanayide % 19 a çıkış ve hizmetler sektöründe de % 27 ye çıkış olacağı beklenmektedir. Demekki, 1960 1977 döneminde 10 milyonluk bir artış kaydedecek olan işgücünün tarımda çalışan kısmının da % 23-35 civarında tarım dışı sektörlere kayması plânlanmaktadır. Ancak bunun gerçekleşme ihtimalinin pek de kuvvetli olmadığı birinci beş yıllık dönemde edinilen tecrübeden anlaşılmaktadır. Birinci beş yıllık plânda istihdam artışına hedef 2.100.000 olarak alınmış, ancak bu 1.215.400 olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar da göstermektedir ki plân hedeflerine ulaşmak için plânda öngörülen tedbirler yeterli değildir.

İLK SORUN

Burada Türkiyenin karşısında bulunduğu iki sorun vardır. Bunlardan birincisi; mevcut istihdam içinde yer alan işgücünün niteliğini, değişen sektörlerarası ilişkiye göre değiştirmek; böylece; değişen ekonomik yapıya göre, sektörlerarası işgücü akımını sağlıyarak bir tıkanıklık ve nitelik yetmezliğinden ortaya çıkabilecek işsizliği azaltmaya çalışmak. İkincisi ise; nüfusun doğunduğu yeni ilâve işgücünü, uzun sürede değişen sektörlerarası ilişkilerin ve ekonomik yapının gerektirdiği niteliklerde istihdam edilmeye hazırlamak ve böylece uzun vadede, bu yönden ortaya çıkacak işsizliği azaltmaya çalışmak.

Yukarıda açıklanan sorunlar işgücünün miktar ve daha çok niteliği ile ilgili olanlardır. Bir de bunun yanında bu miktar ve niteliğin kullanılan teknolojiye veya teknolojinin bu miktar ve niteliğe göre seçilmesi tercihleri vardır. Hepsinden önemli olarak, kıt kaynak olan sermayenin artan insangücüne iş sahası açacak geniş istihdama dayanan alanlara yatırımını sağlamaktır.

KALKINMA PLÂNINA GÖRE

İkinci beş yıllık kalkınma plânında istihdamın hedef olarak alınmayışı ve bu hususun ekonominin hızlı kalkınması ile halledileceği görüşünün benimsenmesi bu dönemde işsizliğin hallinin, ancak yeni yatırımlara gitmekle mümkün olacağını göstermektedir. Ülkemizde istihdamı genişletmek, dolayısiyle işsizliği azaltmak için yapılacak yatırımların, işgücüne ağır-

ÜLKELER İTİBARIYLE AKTİF NÜFUS

(Bin kişi)

ÜLKELER	TOPLAM NÜFUS	AKTİF NÜFUS	AKTİF NÜFUS %
Kanada (1961)	18 238 247	6 510 356	35.7
A. B. D. (1968)	201 166 000	82 272 000	40.9
İsrail (1968)	2 737 800	956 000	34.9
Japonya (1968)	101 150 000	50 610 000	50.0
Finlandiya (1960)	4 446 222	2 033 268	45.7
Fransa (1967)	49 650 200	20 269 000	40.8
Federal Almanya (1968)	60 065 000	26 766 000	44.6
İtalya (1968)	52 778 000	19 763 000	37.4
Norveç (1968)	3 837 197	1 468 670	38.3
Hollanda (1960)	11 461 964	4 168 626	36.4
Türkiye (1965)	31 391 421	13 613 580	43.4
İngiltere (1966)	53 788 495	25 467 956	47.3
Yugoslavya (1961)	18 549 291	8 340 400	45.0
Avustralya (1966)	11 550 462	4 856 455	42.0
SSCB (1959)	208 826 650	108 995 013	52.2

ÜLKELER İTİBARİYLE ÇALIŞAN NÜFUS

(1=1000)

ÜLKELER	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Kanada*	6 375	6 609	6 862	7 152	7 379	7 537
A. B. D.*	67 762	69 30	71 088	72 895	74 372	75 920
İsrail*	809.3	854.0	897.2	873.9	830.7	899.2
Japonya***	46 130	46 730	47 480	48 470	49 200	50 020
Finlandiya*	2 129	2 153	2 171	2 180	2 146	2 110
Fransa**	10 125	10 271	10 243	10 250	—	—
Fed. Almanya*	26 455	26 523	26 699	26 601	25 803	25 865
İtalya*	19 630	19 581	19 199	18 884	19 107	19 069
Norveç*	1 421	1 428	1 436	1 444	1 461	1 465
Hollanda*	4 222	4 306	4 349	4 380	4 360	4 395
İngiltere*	24 276	24 565	24 820	24 913	24 509	24 326
Yugoslavya**	3 320	3 535	3 583	3 491	3 466	3 487
Avustralya**	3 314.8	3 460.7	3 604.1	3 702.8	3 775.1	3 902.9
S. S. C. B.**	89 490	92 233	95 568	97 933	100 278	102 830
Türkiye**	12 829.3	12 946.9	13 047.5	13 435.3	13 738.9	—

* İstihdam edilen sivil işgücü
** İstihdam edilenlerin sayısı
*** İstihdam edilen işgücü

ÜLKELERİN AKTİF NÜFUSU VE ÇALIŞANLAR

ÜLKELER İTİBARİYLE İŞSİZLİK GENEL SEVİYESİ

(1=1000)

ÜLKELER	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969 (VI)
Kanada	374.0	324.0	280.0	267.0	315.0	382.0	383.0
A. B. D	4070.0	3786.0	3366.0	2875.0	2975.0	2817.0	3400.0
İsrail	4.03	3.40	3.20	7.93	13.52	5.71	2.39
Japonya	400.0	370.0	390.0	440.0	630.0	590.0	590.0
Finlandiya	32.0	33.0	31.0	35.0	63.0	88.0	53.0
Fransa	140.0	114.1	142.1	147.7	196.0	253.8	193.0
Fed. Almanya	174.2	157.4	139.2	154.3	444.6	313.6	106.5
İtalya	504.0	549.0	721.0	769.0	689.0	694.0	596.0
Norveç	17.7	15.5	13.4	11.9	11.4	16.5	7.1
Hollanda	23.5	20.7	25.2	35.6	74.8	68.2	35.3
İngiltere	558.0	404.4	347.1	361.0	558.8	586.0	517.9
Yugoslavya	230.3	212.5	237.0	257.6	269.1	311.0	295.1
Avustralya	—	63.3	60.7	71.5	79.1	77.8	75.1
Türkiye	—	—	—	—	1309.0	1201.0	1066.0

İŞSİZLİK SEVİYESİ

Her ülkede aynı dert...

lık veren ve ekonominin kalkınması için gerekli mallar üreten endüstriler olması şarttır. İkinci Beş Yıllık Plan da bu esastan hareket ederek, az gelişmiş bölgelerde yatırım yapacak sanayicileri teşvik edici kolaylıklar getirilmesini öngörmüştür. Buna göre, gelişmiş bölgeler için verilecek yatırım kredilerine yüksek faizli kısıtlı miktarda kredi sistemi uygulanacak, gelişmemiş bölgelerde yapılacak yatırımlar için müteşebbislere düşük faizli uzun vadeli krediler verilecek; ayrıca, bu işletmeler yatırım indiriminden yüksek oranda faydalanacaklardır.

Özel sektör yatırımlarının desteklenmesi ve finansmanı gayesiyle verilen çeşitli kredilerde bazı bölgelere çok düşük faiz uygulanmakla beraber, bu bölgelerdeki yatırımlar teşvik edilememiştir. Devletin ulaştırma görevinin yeterli olarak yerine getirilmemesinin bir sonucu olan bu durumu kuruluş yeri, ham madde sağlanması ve yatırıma göre, işçinin vasıflı olup olmaması da etkilemektedir.

Plan ve programlarda öngörülen bu hususun gerçekleştirilmesinde, başta bu bölgelere ulaşımı tam olarak sağlamak ve bölgeleri mahrumiyet bölgesi olmaktan kurtarmak lâzımdır. Diğer taraftan gelişmiş bölgelerde kısa devreli ve kolay kâr maksadıyla yapılan yatırımlara kredi verilmemesi veya çok yüksek faiz ve kısa devreli ve belirli amaçlar için verilmesi gereklidir.

Yine az gelişmiş bölgelerin kalkınmasını sağlamak maksadıyla plânın bu bölgelerdeki faaliyetlere öncelik tanıması ve bu faaliyetleri desteklemesi şarttır.

YURDUMUZDA İŞSİZLİK

Devlet Planlama Teşkilatı, yurdumuzda işsiz sayısını şu şekilde tahmin etmektedir :

Özellikle tarım dışı sektörde öngörülen iktisadi gelişmenin gerçekleşmesi tarımdan ayrılan nufusun hızının daha da arttırılmasına bağlanmaktadır. Görüldüğü gibi, tarım dışı sektörde işsizlik % 9,5 dan, 5 yılda % 8,2'te düşürülecektir. İstenilen şartlar gerçekleştirilirse, oranların üzerindeki işsizlik rakkamlarına göre, sadece 71 bin kişilik bir artış öngörülmektedir.

İŞSİZLİK

Gittikçe büyüyen sorun

Her ne kadar, plânın istihdamla ilgili bölümünde **«istihdam etkisi yüksek olan sektörlere ağırlık verilecek, bunun yanında maliyeti artırmaksızın işgücü yoğunluğu yüksek, sermaye tasarruf edici ve istihdam yaratıcı projelere bütün sektörlerde öncelik verilecektir»** denilmekte ise de Plânın **«Hedefler ve Strateji»** bölümünde, sadece **«özel tedbirlerle desteklenecektir»** denilmekle yetinilmiştir.

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Plan'larda istihdamın etkenleri olan nüfus, eğitim, teknoloji, yatırım gibi hususlar birbirleriyle ilişki kurulmadan müstakil olarak dikkate alınmıştır. Nüfusta amaç, aile plânlaması iken, nüfus plânlaması durumuna getirilmiş, eğitim politikası üretimle ve özellikle ekonominin yürütülmüş eğitim sistemi geliştirilmemiş ve bugün süratli bir reform yapma ihtiyacını doğuracak hale gelmiştir. Sermaye ithal eden bir ülke olmamız yüzünden teknoloji seçimi hakkına sahip bulunmamamıza rağmen, hedef olarak alınan sanayileşmenin ilkeleri, politikası ve tercihleri yapılmadan uygulanmasına geçilmiş, tarım ve tarım dışı sektörler arasındaki ilişki ve gelişmeler dolayısiyle beklenilenin ve plânların dısında istikrarsız bir gelişme göstermiştir. **«Hızlı sanayileşme»** sloganı ile hareket edilirken, hizmetler sektöründeki büyüme, umulanın üzerinde olmuş ve sanayiin büyümesi gerçekleşmemiştir. Yatırımlar konusunda alınması gerekli tedbirler sadece **«özel sektörü teşvik tedbirleri»** şeklinde yürütülmüş, istihdam asıl hedef olarak alınmamış ve onda bile gerçekleşme sağlanamamıştır.

Bütün bunların sonucu olarak da Türkive'de gitgide büyüyen işsizlik sorunu tehlikeli bir durum arzetmeve başlamıştır. Bu durum diğer ülkelerle karşılaştırıldığında daha açıklıkla ortaya çıkmaktadır.

Sözleşmeler

Altı sendika sözleşme imzaladı...

Ekim ayı içinde altı sendika kendi işkollarında sözleşmeler imzaladılar. Türkiye Deri-İş Sendikası İzmir'de 550 işçi adına yaptığı toplu sözleşme ile yövmiyelerde 9 lira artış elde etti, günde de 4 lira yemek parası sağladı. Sözleşme ayrıca, 400 lira evlenme, 200 lira doğum, 500 lira ölüm yardımı ile diğer sosyal haklar getirdi.

MUSTAFA ŞAHİN
Deri-İş Başkanı

Bu konuda bir demeç veren Deri-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Şahin, deri işkolunda başarılı bir sözleşme imzalandığını ve üyelerinin sosyal haklar konusunda ileri hükümler elde edildiğini belirtti.

★

LİKAT-İŞ DENİZCİLİK BANKASI İLE ANLAŞTI

Likat-İş Sendikası, Denizcilik Bankası ile birinci dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerini Ekim ayı ortalarında başarı ile sonuçlandırdı. 3180 işçinin yararlandığı sözleşme ile işçi ücretleri 250-400 lira arasında zam gördü. Limanlarda mekanik araç ve gereçlerin kullanılması nedeniyle işçi ücretlerinde yeni bir sistem getirildi, ayrıca kursa katılan işçilere başarı sağladıkları takdirde yövmiyelerine yüzde 10 zam yapılması kabul edildi.

M. ALİ SARI
Likat-İş Başkanı

Sözleşmenin imzalanmasından sonra bir demeç veren Likat-İş Sendikası Genel Başkam Mehmet Ali Sarı **«Birinci dönem toplu sözleşme imzalamamıza rağmen sonuçtan memnunuz. Sendika olarak istediklerimizin tümünü aldık»** dedi.

★

SAĞLIK-İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Türkiye Sağlık-İş Sendikası, Eskişehir'de özel bir hastanede çalışmakta olan üyeleri adına yürüttüğü toplu sözleşme görüşmelerini sona erdirdi. 1 Ağustos'tan itibaren geçerli olan sözleşmeye göre işçi ücretleri 100 lira arttırıldı, çalışma süresi de günde 8 saat olarak belirlendi. Sözleşme ayrıca çocuk yardımı, kıdem ikramiyesi, elbise, ayakkabı ve diğer yardımları da öngörüyor.

MUSTAFA BAŞOĞLU
Sağlık-İş Başkanı

TEZ BÜRO-İŞ TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ İLE SÖZLEŞME YAPTI

Tez Büro-İş Sendikası, Tarım Kredi Kooperatifleri Yardımlaşma Birliği Vakfı arasındaki toplu sözleşme 13 Ekim'de imzalandı. Sözleşme ile, işçilerin ücretleri ortalama 140 lira arttı, 80-100 lira arasında kasa tazminatı ödenmesi, iki maaş ikramiye, çocuk parası ve diğer yardımlar konusunda anlaşmaya varıldı.

TAHİR GEREK
Tez Büro-İş Başkanı

Tez Büro-İş Sendikası Genel Başkanı Tahir Gerek sözleşmenin imzalanmasından sonra verdiği demeçte şöyle dedi :

«İşverenin de olumlu davranışı sonucu sendika isteklerinin büyük bir kısmı kabul edildi. Aldığımız haklar ilerisi için ümit vericidir. Bundan sonra daha başarılı bir dönem geçireceğimiz kanısındayım.

★

TEK GIDA-İŞ ADANADA SÖZLEŞME İMZALADI

Tek Gıda-İş Sendikası ile Adana Fırıncıları arasında bir süreden beri devam eden toplu sözleşme görüşmeleri 18 Ekim'de sonuçlandı ve işçi ücretlerine 4 lira zam yapıldı.

Sendika ile işverenler arasında Adana Belediyesinde imzalanan sözleşmeden sonra, 65 fırında grev uygulamasından vazgeçildi. Sözleşme ücret artışları yanında sosyal haklar da getirdi.

Grevler

Petrol-İş'in Gemlik grevi

Gemlik'te kurulu Sümerbank'a ait Viskoz ve Suniğpek fabrikasında çalışmakta olan Petrol-İş Sendikası üyesi 555 işçi için yürütlümekte olan toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine sendika 19 Ekim'de greve başladı.

Fabrikada çalışan işçilerin tamamının katıldığı grev ile ilgili olarak Sendika Genel Başkanı İsmail Topkar bir açıklamada bulunarak şöyle dedi:

«İşyerinde 555 işçi çalışmakta ve greve bunların tamamı katılmış bulunmaktadır. Uzlaştırma Kurulu, üç yıllık sözleşme için 1 nci yıl saatte 10, ikinci yıl 62,5 ve üçüncü yıl da 20 kuruş zam tesbit etmiştir.

Sendikamızın yetersiz bulduğu için reddettiği ve son vergilerle, devalüasyonun gittikçe ağırlaştırdığı, günümüzün ekonomik şartlarının çok gerisinde bulunan bu kararı dahi, işveren çok bulmuş ve kabul etmemiştir.

Sümerbanka ait olan Gemlik Viskoz Sanayii Türkiyenin bu branşta kurulu yegâne işletmesidir. Esefle ifadeye mecburuz ki, Sümerbank yetkilileri 33 yıl önce Almanlar tarafından ağır kimya sanayii olarak kurulan ve 1937 yılında işletmeye açılan bu milli müessesemizde hâlâ daha tekstil işi yapıldığını iddia etmektedir. Almanların Viskos Sanayiini işletmeye açtığı 1937 yılında yani 33 yıl önce burada çalışan işçilerimiz Batı ülkelerinde olduğu gibi ağır kimya sanayii olan bu işletmede günde 6 ve haftada 36 saat çalışma sistemi ile Türk işçilerinin çalışmalarını öngörmüşlerdir.

Çünkü viskos sanayii; her türlü zehirleyici kimyasal maddelerle iştigal eden ağır bir kimya sanayiidir. Burada çalışan işçilerin daha genç yaşta gözleri kör olmakta, ayakları kesilmekte, felç vakaları sık sık insan ömrünü yarısından önce mezara götürmektedir.

Bu ağır ve yıpratıcı kimya dalında uygulanacak işçi sağlığı ve iş güvenliği şartları ile ödenecek ücret seviyesini tekstil fabrikaları ile kıyaslamak, insan hayatına değer vermemek olduğu kadar, ilmi gerçeklere de sırt çevirmek demektir.

Her türlü haksızlığa karşı mutlak sosyal adalet mücadelesi içinde bulunan Petrol-İş, istekleri kabul edilinceye kadar haklı grevine devam edecektir.»

İSMAİL TOPKAR
Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı

Grev, Ekim ayı sona ererken büyük bir heyecan içinde devam ediyordu.

PETROL-İŞ'İN BANDIRMA BORAKS'TAKİ GREVİ

Petrol-İş Sendikası, Gemlik'te grevini sürdürürken, uzun bir süredir toplu sözleşme görüşmeleri yaptığı Etibank'ın Bandırma'daki Boraks fabrikasında da olumlu sonuç alamadı. Bu konuda sendika'dan yapılan açıklamaya göre, bu işyerinde grev kararı alındı, ancak uygulama tarihinin daha sonra açıklanacağı bildirildi.

★

TEKSİF SALİHLİ'DE GREVE BAŞLADI

Teksif Sendikası ile Salihli İplik ve Dokuma Fabrikası işvereni arasında toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması sonucu, sendika 3 Ekim'de greve başladı.

Fabrika'da çalışan 650 işçinin tümünün katıldığı grev, ücret konusunda meydana geldi. Teksif

ŞEVKET YILMAZ
Teksif Genel Başkanı

Sendikası yetkilileri, işverenin bu tutumu devam ettiği sürece grevin sürdürüleceğini ve hakların mutlaka alınacağını söyledi.

Ekim ayı sona erdiği zaman Salihli'deki grev devam ediyordu.

TEK GIDA-İŞ'İN KAYSERİ GREVİ

Tek Gıda-İş Sendikası, Kayserideki 32 fırında çalışmakta olan 600 den fazla işçi adına yürüttüğü toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varamadı ve 7 Ekim'de greve başladı.

Grevin ani olarak başlaması üzerine şehirde büyük bir ekmek sıkıntısı başgösterdi. Vilayet ve Belediye yetkilileri, grevi önlemek için gerekli teşebbüslere geçmesine rağmen, işverenin tutumu buna mani oldu.

Grev ile ilgili olarak Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç bir demeç vererek **«Belediyenin fırınlara el koyarak bizzat işletmeyi kabul etmesi halinde grevimizi sona erdirmek kararındayız»** dedi.

Kayserideki fırınlarda greve gitmemek için büyük çaba harcadıklarını belirten Tunç daha sonra şöyle dedi :

«Amacımız, halkımızın zaruri ihtiyaçlarının üretiminde hiçbir aksaklığın olmamasıdır. Ancak bazı işverenler bu düşünce ve amacımızı kötüye kullanmak istemekte ve iyi niyetimizden yararlanarak işçiye en ufak bir hak dahi vermeye yanaşmamaktadırlar.»

Türk-İş Genel Sekreteri, Kayseri'li fırın işverenlerinin Belediye'den ekmek fiyatlarına zam aldıkları halde, işçi ücretlerini arttırmamakta inat ettiklerini de öne sürdü.

Dışardaki işçiler

Almanya'da yabancı işçilerin sömürülmesi

ALMANYA'DA YAYINLANAN KIRCHE UND MANN GAZETESİNDEN

Ruhr bölgesinde Demir Çelik Endüstrisi özellikle 1950-1963 yılları arasında süratle gelişmiştir. Bu gelişim neticesinde diğer ülkelerden işçi getirtilmesi zorunlu olmuştur. Yabancı ülkelerinden gelen işçilerin başında başlangıçta Türk işçileri gelmektedir.

İlgili resmi kuruluşlar, anlayış göstermekte idiler. İşvereninden kendisine şiddetle ihtiyacımız vardır diye bir belge alan kaçak işçiye bile çalışma müsaadesi verilmekte idi. Ancak bazı işverenlerin kendilerine haksızlık yapıldığı iddiası üzerine bu durum biraz kısıtlandı ve ancak akrabalık ve aile durumlarını ispat edenlere bu hak tanındı. Ancak bu durumdan istifade eden bir takım kimseler resmi olmayan yollardan gelen yabancı işçilerin bu durumlarından faydalanıp onları normal ücretlerin altında ve hatta çoğu kere sigorta bile ettirmeden çalıştırdılar.

Kaçak çalışmaya gelen yabancı işçilerin durumu şöyledir : Bu kimseler Almanyaya gelebilmek için ellerindeki mal ve mülklerini satmışlar bazı hallerde borç bulmuşlar ve kendilerine 1500 ila 2000 Mark karşılığı Almanyada bir iş temin edeceğini vaad eden tüccarların peşine takılmışlardır. Ücretleri daha otobüste iken tahsil edilen Türk işçileri çeşitli yollardan kaçak olarak Federal Almanyaya sokulmaktadırlar. Bu arada polisin özellikle yumuşak davranışından dolayı meşhur olan Dillenburg şehrine varmak için bu kaçak Türk işçileri bazen yüzlerce kilometre taksi ile gitmek zorunda kalmaktaydılar. Bundan en çok memnun olanlar Augusburg, Stuttgart ve Münihteki taksi işletmecileriydi.

ORMANDA GEÇEN GECELER

Yabancı işçilere yaptığı yardımlarıyla meşhur olmuş olan SPD (Sosyal Demokrat Parti) Milletvekillerinden Karl Sommer, aracıları kelle avcıları terimiyle tanıtmakta ve bu kimselerin resmi örgütlerle muhakkak ilişkileri olduğunu ileri sürmektedir.

ALMANYA'DA TÜRK İŞÇİLERİ
Güç şartlar içinde

Hatta **«şayet isteseydim ben de bu işlerden epey para kazanabilirdim»** demektedir. Son yaz aylarında Dillenburg İş ve İşçi Bulma Kurumunu bir kaç yüz Türk bastı. Polisden yardım istiyen Kurum, kapılarını kapamak zorunda kalmıştı. Türk işçilerinin kızgınlıklarını aslında anlamak gayet kolaydı. Bu kimseler bir takım boş vaadlerle kandırılmış, paraları ellerinden alınmış sonunda da acı hakikatle kar-

ALMANYA'DAKİ TÜRK İŞÇİLERİ TOPLU HALDE

Gurbet elde yine beraber

şı karşıya bırakılmışlardı. Beş parasız yabancı bir memlekette ortada kalmışlar, bunun dışında geriye dönmeğe mecbur edilmişlerdi. Fakat Türkler herşeye rağmen dayandılar. Parasız turistler gecelerini ormanda geçirirken diğer Türk işçileri akrabaları, hemşehrileri onların yardımına koşuyor hiç olmazsa karınlarını doyurmaya çalışıyordu.

SİVAS AĞIZLIĞI İLE ALMAN SİGARASI

Yine de hatıralar canlanır

TÜRK - DANIŞ

Türklere yardımcı olmaları için Türk-Danış Teşkilâtı (Arbeiterwohlfahrt) faaliyete geçirilmiştir. Ancak bu kuruluş ne maddi imkânları ne de personeli yönünden gerekli yeteneklere sahip değildir. Meselâ geniş bir endüstriye sahip bulunan Wetzlar-Dillkreis bölgesi için Türk-Danış sadece bir büro ile temsil edilmekte idi. Ancak yeni hükümet bu fondaki yatırımlarda kısıtlama yaptığı için bu bile gerçekleşememiştir. Arbeiterwohlfahrt (Türk-Danış) teşkilâtının Frankfurt Bölge Temsilcisi **«maalesef bizim maddi imkânlarımız kiliselerinki gibi geniş değildir»** diyordu. Kendisi yardımcısız olarak tek başına çalışmaktaydı. «Bizim yaptığımız iş şurada burada bir kişiye yardım etmektir. Yani sorunların hiç bir zaman temeline inmeden tek tük şahıslara yardımcı olmaktır... İşin acı yönü ise bu kimselerin devamlı sömürülmeleri ve ikinci sınıf insan muamelesi görmeleridir. Hatta işçi toplumu arasında bile durum böyledir» diyordu temsilci..

Dillkreis'ta bilhassa gösterdikleri yoğun faaliyetle övünen Protestan ki-

lisesi yetkililerine hıristiyan olmayan yabancı işçiler için ne yaptıklarını sorulduğu takdirde aşağıdaki cevap alınıyordu : **«Türkler için her hangi bir şey yapamıyoruz. Şayet yolunu şaşırmış bir Türk bizee müracaat ederse sağa sola telefon edip nereye müracaat etmesi gerektiğini öğreniyoruz. Elimizden gelen onlara ancak tavsiye vermek oluyor o da vaktimiz olursa. Bir olayı anlatalım 20 yaşında genç bir Türk kızı bize gelmişti. Ne yapacağını nereye gideceğini bilmiyordu. Bir kaza neticesinde hem bacağını hem kolunu kaybetmişti. Ve bu durumuna rağmen hiç kimse kendisiyle meşgul ve yardımcı olmamış. Ancak ben kendisiyle sadece mesai saatlerimin dışında meşgul olabilecek durumdaydım.»**

Dillkreis'ta 1800 erkek ve kadın şarkıcının katıldığı 51 koro mevcuttur. Bu bile ekonomimiz için gerekli olan yabancı işçilere tek bir yardımcı bile ayrılmamasının ne kadar ters düştüğünü apaçık ortaya koymaktadır.»

Hele Eyalet Meclis Milletvekili Rehhrmann'ın aşağıda övünerek söylediği sözlere bir göz atacak olursak durumun fecaati daha da belirir : **«Sadece binlerce konut, okul, çocuk bahçeleri, yaşlı bakımevleri, spor sahaları ve caddeler inşa edilmemiş, toplumumuz her yönde modernleşmiş ve kısa süre içerisinde hayret ve takdir yaratan başarılar elde etmiştir.»**

BİR ODADA 6 KİŞİ

Mart ayında Belediye Meclisinde şu konu görüşülmekte idi : Belediye bazı motellerin sadece yabancı işçilere oda kiraladığını tesbit etmişti. Bunun nedeni ise kârda yatmaktaydı. Meselâ bir odada 6 kişi yatırılmakta ve şahıs başına da 100.00 DM ücret istenmekteydi. Böylelikle bir odanın kirası 600.00 DM a gelmekteydi.

Ancak yabancı işçiler ilgililere hakikati açıklamaktan ve şikâyet etmekten çekinmekteydiler. Zira bu takdirde valizleriyle beraber sokak ortasında kalmak tehlikesi doğacaktı. İşverenlerin yabancı işçiler için tahsis etmiş olduğu konutlar ise ya eski barakalar ya da restoresi veya bakımı işverene çok pahalıya mal olacak olan eski bir takım misafirhanelerdir. Ve bu konutlar her türlü sağlık tesisinden yoksun, basit binalardır. Türklerin dış dünya ile ilişkileri hemen hemen yok denecek kadar azdır. İçeri girdikleri takdirde kötü muamele görmeyecekleri belirli lokallere gitmektedirler. Bu belirli lokallerin dışındaki yerlere gidenlere Almanlar sırtlarını çevirmekte ve hatta lokali terketmek-

YİYECEK SORUNU
Türk işçilerinin büyük derdi

TALİHLİ BİR GRUP
Beşyüz bin kişide kaç kişi

EV İŞLERİ MÜŞTEREK
İş başa düşünce

BİR TÜRK İŞÇİSİ ALMAN SENDİKACILARLA
Dertlerini döküyor

tedirler. Türkler kendilerini Almanların lokallerinde rahat hissedememektedirler. Yalnız başlarına bir masada oturmak zorunda kalmakta yanlarına gittikleri Almanların onlardan kaçtıklarını ve ters bakışlar attıklarını görmektedirler. Bazı lokallere ise Türklerin adım atmaları lokal sahibi tarafından yasaklanmıştır. İçeriye girmek isteyenleri kapıdan çevirip halletmektedirler. Diğer yandan ise yabancı işçilerin Almanlara nazaran lokallerde genellikle daha efendice davrandıkları görüşüne katılanların sayısı çoktur. Şehirdeki bir Bira Fabrikası ise Türklerin açmış oldukları bir lokale yabancı işçi oldukları gerekçesiyle bira satmayı kabul etmemiştir.

OLUMLU BİR GÖRÜŞ

Aynı zamanda bir lise müdürü olan milletvekili Sommer'in Türkler hakkındaki görüşleri ise çok olumludur. **«İşyerlerinin askeri kışlaya benzeyen barakalarında yaşayan Türk işçileri, hiç bir şekilde kadınları rahatsız etmemekte, para biriktirip memleketlerindeki ailelerine veya yakınlarına yardım etmeğe çalışmakta ve mesleki yönden kendilerini geliştirmek için çapa sarfetmektedirler»** diyen Sommer sözlerine devamla; **«geçen sene 20 Türk işçisiyle birlikte Berline bir tetkik gezisi düzenledim. Türklerin gayet dikkatli ve terbiyeli davrandıklarını belirtmek isterim. Bana hiç bir zorluk çıkartmadılar. Dönüşümüzde otobüsü kiraladığımız müessesenin sahibi bu tip seyyahata çıkan otobüslerinden hiç birinin bu kadar temiz geri gelmediğini belirtti. Türk işçileri kirletmiş oldukları otobüsün sigara tablalarına bile inmeden önce temizlemişlerdi. Demek ki, bu insanlar onlara yapılan davranışa göre değişmektedirler. Bu kimselere hiç bir zaman kültürsüz, bilgisiz, hiç bir şeyden anlamaz pis domuzlar damgası vurmamamız gereklidir. Gayet tabii ki bambaşka bir toplum içersinde büyümüşlerdir ve temizlik anlayışları bambaşkadır. Ancak bu kimselere iyilikle durum anlatılmalıdır o zaman onlar da başka türlü davranmaktadırlar.**

Ülkemizde kuşlardan tutun sümüklü böcekleri bile korumak için kurulmuş çok sayıda cemiyetler mevcuttur. Ancak bu arada insan nesli pek azının hatırına gelmektedir. Memleketimizin ekonomisine yardımcı olan bu insanlardan bazılarının ormanda yaşamak zorunda kalmaları, diğerlerinin kötü şartlar altında yaşamaları normal kabul edilmelidir.»

Dünyada

SON MODEL FİAT OTOMOBİLLER
Üretim priminin artırılması imalâta tesir etti

Fiat otomobil fabrikasında işçi ücretleri arttırıldı

Fiat Otomobil fabrikası ile işçi sendikası arasında bir süredir devam eden işçilerin üretim priminin arttırılması görüşmeleri sonuçlandı ve her işçiye ödenen yıllık prim miktarı 880 liradan 1400 liraya çıkarıldı.

Anlaşma uyarınca, işçilerin çalışma saatleri de kademeli olarak haftada 44 saatten 40 saate kadar indirilecek.

İNGİLTERE'DE KANALİZASYON İŞÇİLERİNİN GREVİ

İngiltere'de kanalizasyon işçileri 1 Ekim'de greve başladı. Grev yüzünden Londra'daki Thames nehri lağım deposu haline dönmeğe başladı. Yetkililer, nehrin kirlenmesinin salgın hastalıklara yol açabileceğini ihtar etmelerine rağmen bir anlaşma sağlanamadı.

Kanalizasyon işçileri grevinin beşinci günü İngiltere'de ambulanslarda çalışanlar da 24 saatlik bir greve başladı. İşçiler, greve rağmen «acil» vak'alarda ve kazalarda görevlerini yapacaklarını bildirdiler.

İTALYADA 40 BİN NAKLİYE İŞÇİSİ GREVDE

İtalya'da, havayolları pilotları, otobüs şoför ve biletçileriyle memurlar 15 Ekim'de greve başladı.

İtalyan işçilerinn üç gün devam eden 40 bin kişilik grevi, 6 milyon yolcuyu etkiledi.

Anlaşmazlık ücret konusunda sendika isteklerinin kabul edilmemesi nedeniyle meydana geldi. Sendika, üç günden sonra da bir anlaşmaya varılamazsa, başka bir tarihte yeniden greve gideceklerini açıkladı.

İTALYA'DA GAZETECİLER GREVİ SONA ERDİ

İtalya'da haber ajanslarında çalışan işçilerin uzun bir süre devam eden grevi Ekim ayı ortalarında son buldu. Varılan anlaşmaya göre, 1 Temmuz'dan itibaren yürürlüğe giren sözleşme ile gazetecilerin ücretleri yüzde 12 oranında arttı ve haftada 45 saat yerine 42 saat çalışma esası kabul edildi.

Çalışma Komiteleri Kanununa göre Komite Başkanı, işyerindeki işçilerle sık sık görüşme yapmak ve bilgi vermek zorundadır...

Endüstriel demokrasi

Avusturya'da işçiler ancak toplumumuzu büyük ölçüde etkileyen uğraşlardan sonra ve 1907 yılında eşit politik haklara kavuşabilmiş, çalışan her kişi özgür ve gizli bir oy sahibi olabilmiştir. Aradan 63 yıl geçmiş olmasına rağmen Avusturya işçisi, bugün hâlâ ekonomik alanda tam bir eşitlikten yoksundur. Şu günlerde sendikaların gücü ve etkisi sayesinde işçilerin işyerlerinden daha üst seviyelerde yönetime katıldıkları bir gerçektir. Halen kurulu **«Endüstri Komitesi»**yle eşit sayıda işçi-işveren ve hükümet temsilcisinin katıldığı **«Ekonomik ve Sosyal İşler Komisyonu»** kanalıyla işçiler yönetime katılma alanında etkili olabilmektedirler. Ne var ki, sendikalar bugünki şartları tatminkâr bulmamakta ve yönetime katılma sisteminin yeni bazı kanunlarla teminat altına alınmasını beklemektedirler.

ÇALIŞMA KOMİTELERİ (WORKS CONCİL) KANUNU

Çalışma Komiteleri Kanunu Avusturya'da işyeri seviyesinde endüstriyel demokrasinin temelini teşkil eder. Bu kanun en azından **«ben kendi evimin reisiyim»** şeklindeki düşünceyi bir miktar kısıtlamış ve özellikle sosyal konularda işverenin kimseye danışmadan kendi başına ve istediği gibi bir takım kararlar almasını nispeten engelleyici hükümler getirmiştir. Çalışma Komitelerine seçimle gelen işçi temsilcilerinin iş güvenliklerini teminat altına alan bu kanun komitelere ücretlerin tesbiti, sözleşmelerin uygulanmasını kontrol ve işten çıkarma gibi önemli konularda söz sahibi olma yetkisi vermektedir. Buna ek olarak kanun, komitelere firmaların mâli işlerini de kontrol etme yetkisini vermekte, komiteler firmanın yayınlamakla sorumlu bulundukları bilançolarını tetkik ile çalışmalarını yetersiz buldukları firmalar için devlet ekonomik konseyinin denetimini isteyebilmektedirler.

Bütün bunlara rağmen, daha önce de belirtildiği gibi, sendikalar işyeri seviyesinde yönetime daha büyük ölçüde katılmayı öngörmekte ve bu hususun da son teknolojik gelişmelerin bir gereği olduğuna inanmaktadırlar. Ancak, sendikalar yönetime daha büyük ölçüde katılmanın basit bir konu olmadığını da bilmekte böyle bir adım için işçilerin, iş komitelerindeki işçi temsilcilerinin ve sendikacıların bu hususta eğitilmeleri ve yetiştirilmeleri gerektiğini de teslim et-

mektedirler. Avusturya'da işçinin yönetime katılışı kanunlarla düzenlendiği için işçinin yönetime daha büyük ölçüde katılması yeni bazı kanunlarla gerçekleştirilebilir. Ancak büyük ölçüde işverenlerin etkisi altında bulunan bugünkü tutucu hükümet yönetiminde bu konuda atılacak adımların pek parlak olacağı da iddia edilemez.

SİSTEMDE DEĞİŞİKLİK

Sistemde esaslı bazı değişiklikler yapma taraftarı olan sendikalar en azından mevcut bazı şartları teknolojik gelişmelerin getirdiği yeni durumlara uydurabilmelidirler. Toplu sözleşmeler bugünün şartlarına

Bir işyerinde Çalışma Komitesi üyelerinden bilgi alan işçiler

daha fazla uyar bir duruma getirilmelidir. Parlamento için bir baskı grubu sayılsa da işçi hareketi yeni bazı kanunların çıkmasını beklemekle yetinmemeli toplu sözleşmelerle yönetime katılma konusundaki fikirlerini uygulama imkânlarını sağlamalıdır.

Probleme bir çözüm bulmak hiç de kolay olmayacaktır çünkü işveren **«durumu muhafaza»** fikrini benimsemiştir. Ancak, teknolojik gelişmelerle otomasyon yakından izlendiğinde daha rasyonel imalat metodlarının uygulanmağa başlanmasıyla işverenlerin ücret politika ve ücret değerlendirme sistemlerinde değişiklik yapma zorunda kaldıklarını kolaylıkla görmek mümkündür. Ayrıca, parça başı ücret sisteminden ücret teşvik sistemine geçilmekte, iş değerlendirmesi gibi konularda da daha modern usullerin uygulandığı görülmektedir.

Bütün bunlar daha önceden elbette ki kestirilemezdi. Bu yüzden değişik ve yeni bazı ücret sistemlerinin uygulanmağa başlanması halinde sendikalara müdahale yetkisi veren her hangi bir hükme ne Çalışma Komiteleri Kanununda ne de toplu sözleşmelerde rastlanmaktadır. Bu bakımdan böyle konularda sendikanın söz sahibi olabilmesi doğrudan doğruya kendi gücüne bağlı kalmaktadır.

İKİ AYRI GÖRÜŞ

Önümüzdeki yıllar içinde üretim metod ve yollarında daha süratli gelişmeler beklenmektedir. Bu nedenle işyeri seviyesinde işçi-işveren işbirliğini daha da geliştirecek bir sistemin yaratılması gerekir. Şu anda yönetime katılma konusunu bütün toplumumuzu o yöne itmemiz gereken uzun vadeli bir program olarak görmüyor ve fakat özellikle işyerlerinde endüstriyel demokrasinin daha sağlam temellere dayanmasını ve ekonomik konularda daha fazla söz sahibi olunmasını istiyor. Ancak, yönetime katılma konusunda işçi hareketi arasında dahi fikir ayrılıkları bulunabileceğine de burada işaret etmemiz gerekir.

Bazıları, yönetime katılma konusunda Alman maden ve metal sanayilerinin örnek olarak alınmasını istemekte ve böylece işçilerin işletme idare meclislerinde görev almalarını öngörmektedirler. Bu şekilde tabiatıyla işçiler işletmelerin idare sorumluluğunu da paylaşmaktadırlar. Bu arada bazı sendikalar ise daha başka bir şekli benimsemekte ve işletmelerin idaresinin ve üretimin işverenlerin sorumluluğu altında olduğunu belirtmektedirler. Bu görüşe göre işveren üretim şeklini tespit etmeli ve bunu kontrol ile en üst verimlilik noktasına erişmelidir. Bunun yanı sıra aynı işletmede işçi ve işveren temsilcilerinin iştirakiyle meydana gelecek Çalışma Komitelerinde de sosyal konular ele alınmalı, işe alma, işten çıkarma, ücret ve sair sosyal konularda yetki bu komitelerin elinde olmalıdır. Böylece, üretim işverenin denetiminde buna mukabil ücret dahil bütün sosyal konularla iş güvenliği işçi ve işverenin müştereken katılacağı komitelerin yetkisi dahilinde olacaktır.

Bu iki ihtimal içinde şimdilik ikincisi daha akla yakın gelmektedir. Çünkü birinci şekli gerçekleştirmek sendika üye ve yöneticilerini yetiştirmekle mümkün olacaktır ki, bu da zaman ve fon meselesidir. Ayrıca, ikinci şekilde de rasyonal bir sistemin kurulması ve yönetimi kolaylıkla mümkün olabilecektir.

Ancak, işçinin yönetime gerektiği şekilde katılabilmesi için işverenin işyerinde yapmayı tasarladığı değişiklikler hakkında bilgi sahibi olması gerekir. Örneğin işverenin yapacağı ilave bir yatırım işçileri çok yakından ilgilendirebilir. Aynı şekilde işçiler işverenin işyerini yeniden organizesi gibi bir konuya da yakından ilgi duyacaklardır. Diğer taraftan işçi hareketi işyeri seviyesinde olduğu kadar işkolu seviyesinde de işçilerin etkili bir şekilde yönetime katılmaları fikrini hararetle savunmaktadır. İşte bütün bunları gerçekleştirmek de biraz evvel bahsedilen tedbirler ve işçi ile işveren arasında kurulacak samimi ve verimli bir haberleşme sisteminin getirilmesiyle mümkün olacaktır. Teknolojik gelişmeler bazı değişiklikler yaratabilir, ancak, teknoloji de insanoğlu tarafından geliştirilmektedir bu sebeple yine insanoğlu tarafından kontrol altına alınabilinir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI GENEL KURULU

Ülkeler arasındaki dengesizlige çare

EKONOMİK GELİŞME

Gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasındaki uçurum 1969 yılında daha da büyüdü. Sanayileşmiş ülkelerde işsizlik tehdidi azalır ve refah seviyesinde hissedilir bir artış kaydedilirken, az gelişmiş ülkelerde işçilerin yaşama standartları durumunu devam ettiriyor.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı **(ILO)** tarafından derlenen ve teşkilâtın Genel Müdürü David Morse'un geçtiğimiz ay içinde açıkladığı bilgilerin ortaya koyduğu durum, az gelişmiş ülkeler için oldukça düşündürücü.

İSTİHDAM SEVİYESİNDE YÜKSELME

1969 yılında gelişmiş ülkelerden bir çoğunda, istihdam seviyesinde yükselme kaydedildi, bunun doğal bir sonucu olarak işsizlik azaldı. Bu ülkelerde, fiyat artışları, nominal ücretlerin artışlarına oranla daha düşük bir seviye izledi. Bununla beraber, tüketim maddeleri fiyatlarının artmakta olduğu ülkelerde büyük huzursuzluklar ve bu huzursuzlukların sebep olduğu ekonomik ve sosyal dalgalanmalar görüldü. Enflasyonist eğilimi önlemek için hükümetlerin, sert ve işçi aleyhine tedbirler almak istemesi, işçilerin bu tedbirlere karşı mukavemetine yol açtı ve iş uyuşmazlıkları arttı.

«İŞÇİ İSTATİSTİKLERİ 1969 YILLIĞI»

Uluslararası Çalışma Teşkilâtının **«İşçi İstatistikleri 1969 Yıllı-**

ğı» (*) önceki yıllarda olduğu gibi, 1969 yılındaki gelişmeler hakkında geniş bilgi taşıyor. Dünyanın çeşitli bölgelerine ait işçi istatistikleri ile ülkelerin doğrudan doğruya Uluslararası Çalışma Teşkilâtına verdikleri bilgiler, Teşkilât tarafından düzenlenerek, yorumlanmakta ve ekonomik gelişmeler en sıhhatli şekilde değerlendirilmektedir. 180 ülke ve bölgeyi kapsayan istatistiklerde, nüfus, istihdam, çalışma saatleri, işçi verimliliği, ücretler, tüketim maddeleri fiyatları, ev ekonomisi anketleri, iş kazaları ve iş uyuşmazlıkları hakkında bilgiler yer alıyor.

Gelişmiş ülkelerden alınan bilgilerin ayrıntılı ve sıhhatli olmasına karşı, az gelişmiş ülkelerin verdikleri bilgiler, bugüne kadar olduğu gibi, dağınık ve eksik. Bununla beraber, az gelişmiş ülkelerde, işsizlik ve gizli işsizliğin her geçen gün biraz daha geniş bir kitleyi etkilediği, işgücü fazlasının artmakta olduğu bu istatistiklerden anlaşılıyor. Bu ülkelerde, para sıkıntısı çekilmekte oluşu yüzünden, ticari hayat da gelişemiyor ve bunun sonucunda üretici iş imkânları gittikçe azalıyor.

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

DAVID MORSE
ILO Genel Müdürü

DÜNYADA GENEL DURUM

1969 yılı içinde, sanayileşmiş ülkelerde kuvvetli bir ekonomik gelişme kaydedildi. Yılın son aylarından bu gelişmenin hızı bir miktar azalmış bulunuyor.

Sanayileşmiş ülkelerin dörtte üçünde, istihdam hacminde bir genişleme olduğu tesbit edildi.

Üretim usullerindeki bünye **(strüktür)** değişiklikleri dolayısıyla, mevcut iş imkânlarının, iş arayan kimselerin nitelikleri ile bağdaşmadığı ülkelerde, hem işe hem de işçiye ihtiyaç artıyor.

İktisaden gelişmiş ülkelerin istihdam seviyelerindeki artış, özellikle yılın ilk yarısında fazla. Bu ülkelerde tarım alanında işçi sayısının azalmasma rağmen, istihdam genel seviyesinde görülen artış, hızlı sanayileşmenin bir sonucu olarak nitelendiriliyor.

FİYATLAR VE ÜCRETLER

Tüketim maddeleri fiyatlarındaki genel artış, önceki yıllara oranla daha yüksek bir seyir izlemiş bulunuyor. Fiyatlar, her üç ülkeden birinde % 5'in üstüne çıkmış, buna karşı, geçen birkaç yılda enflasyon tehlikesiyle karşılaşmış ülkelerden bazılarında fiyat artış oranında hissedilir bir düşme kaydedilmiş olduğu tesbit edildi.

ILO'nun bilgi aldığı ülkelerden hemen hepsinde, ücretlerde artış görülüyor. Ücretlerdeki artış hızı, gelişmiş ülkelerde, fiyat artışından daha yüksek olduğu için reel ücretler de yükselmiş, dolayısıyla, emekleriyle geçinenlerin refah düzeyi de artmış oluyor. Çalışma saatlerinin azaltılması dolayısıyla, bazı ülkelerdeki haftalık kazanç seviyesindeki artış, saat ücretlerindeki artışa oranla daha düşük bir seviyede kaldı.

İSTİHDAM

İstihdam, istatistiki bilgi sağlanabilen ülkelerin yaklaşık olarak üçte birinde, 1967 ve 1968 yıllarında düşük bir seviye izlediği halde, 1969 yılında hemen bütün ülkelerde gerçek bir istihdam artışı görülüyor.

İmalat sanayiinde istihdamın, bu konuda bilgi veren 25 ülkeden 24'ünde geçen 12 ay içinde yüksek bir seviyede seyrettiği görülüyor. Bu ülkeler arasında, genel istihdam seviyesinde bir düşme kaydedilmiş olan İtalya da yer alıyor. Aralarında, Hollanda, Norveç, İsveç, Kanada ve Yugoslavya'nın da bulunduğu bazı ülkelerde imalat sanayiindeki istihdam oranı 1967 ve 1968

ALMANYA'YA GİDEN TÜRK İŞÇİLERİ
İş imkânının olmaması...

İŞSİZLERİN YÜRÜYÜŞÜ

Geri kalmış ülkelerin acı kaderi

yıllarında kaydedilenden daha düşük kalıyor.

ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE DURUM

İmalat sanayiindeki istihdam seviyesinde kaydedilen gelişme oram ülkelere göre şöyle :

% 5'ten yüksek bir gelişme kaydedilen ülkeler :

- İrlanda
- İsrail
- Yeni Zelanda
- Romanya

İstihdam hacmindeki gelişme hızı % 5-3 olan ülkeler :

- Avusturya
- Danimarka
- Federal Almanya
- Japonya
- Polonya
- Güney Afrika Cumhuriyeti
- Yugoslavya

% 3-1 arasında gelişme kaydeden ülkeler :

- Avustralya
- Bulgaristan
- Kanada
- Fransa
- Yunanistan
- Macaristan
- İtalya
- Norveç
- Portoriko
- İspanya
- İsveç

İmalat sanayiindeki istihdam hacminin % 1 den daha düşük oranda seyrettiği 25 ülke arasında Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve İsviçre de var.

19 ülkeye ait istatistikler, tarım sektörü dışındaki bütün işkollarında, istihdam seviyesinin genellikle % 3'ü geçmeyen bir gelişme kaydettiğini ortaya koyuyor.

Aslında, genel istihdam seviyesinin daha yüksek bir orana ulaştığı ülkeler de bulunmaktadır. Örneğin, genel istihdam seviyesindeki artış, Finlandiya, Macaristan, Yeni Zelanda, Polonya ve Amerika Birleşik Devletlerinde % 3-5 arasında değişirken, İsrail, Portoriko ve Yugoslavyada ise % 5'i de geçiyor. Öte yandan, İtalya ve Kuzey Kore'de tarım sektörü dışındaki işkollarında istihdam seviyesi geçen yılki durumunu korumuş bulunuyor.

GENEL İSTİHDAM SEVİYESİ

Genel istihdam seviyesi ile il-

İSTİHDAMIN EN ÖNEMLİ ŞARTI
Sanayie hız verme...

gili bilgi sadece 17 ülke için veriliyor. Tarım sektörü, maden ve taş ocaklarında çalışan işçi sayısında bir azalma olmasına rağmen, genel istihdam seviyesinin %3'ten daha yüksek bir gelişme seviyesine ulaşmış olduğu ülkelerin sayısı sadece 5. Finlandiya, İsrail, Polonya, Portoriko, Yugoslavya. Bu konudaki gelişmenin % 1 den daha düşük bir seviye kaydettiği ülkeler de Avusturya, Japonya, İsveç, Güney Kore ve İngilterede genel istihdam seviyesinde hafif bir düşme kaydedildiği görülüyor.

1968 Temmuz'u ile 1969 Temmuz'u arasında genel istihdam seviyesinde % 1'den biraz fazla düşmenin kaydedildiği ülke İtalya. İtalya için % 1 oranı, toplam olarak 274 bin kişi demek oluyor. Ancak, İtalyada emeğiyle geçinenlerin genel sayısında 300 bin civarında bir artış var, Bu artışa rağmen, istihdam genel seviyesindeki düşme, bir aile içinde çalışanların sayısının azalmasına ve istatistiklerde yer almayan kendi işinde çalışanların artmasına bağlanıyor. Buna göre, resmi kayıtlar, istihdam hacminde bir azalma olduğunu gösteriyor. ama, kendi işinde çalışanların, resmi kayıtlar ve istatistik bilgilerde yer almayan artışı, gerçekte, istihdam hacminin hiç olmazsa sabit kaldığı iddialarını doğruluyor.

İŞSİZLİK

İstihdam konusunda bilgi veren ülkelerden birçoğunda, 1966 ve 1967 yılları sonunda tesbit edilen işsizlik artışının, 1968 yılı sonlarında hemen hemen tamamen durmuş olduğu görülüyor. Hatta, 30 ülkede geçen 12 ay içinde işsizlik oranında bir düşme kaydedilmiş bulunuyor. Bu ülkelerden 16'sı, ayni zamanda işgücüne ihtiyaç duyan Avrupa ülkeleri. Bunlardan Federal Almanyada, 1969 yılı Ekim ayı itibariyle, her bir işsiz kimse için yedi iş imkânı, İsviçrede ise, her bir işsiz için 46 iş imkânı bulunmaktaydı. Bu ülkelerdeki işçi ihtiyacının, çok sayıdaki yabancı işçi ile dahi giderilemediği görülüyor. Bazı sektörlerde ve bazı ihtisas dallarında şiddetle duyulan işçi ihtiyacının hafifletilmesi için Japonyada ev kadınlarının yarım gün esası için çalıştırılması eğilimi gitikçe genişliyor.

İşsizlik oranında en yüksek düşüşün tesbit edildiği iki ülke, İsrail ve Yeni Zelanda. Bu ülkelerde, işsizlik oranındaki azalma % 50 gibi yüksek bir orana ulaşıyor. Geçen 12 ay içinde işsiz sayısının % 25-50 arasında bir azalma kaydettiği beş ülke, Danimarka, Finlandiya, Federal Almanya, Norveç ve Zambia, Avusturya, Belçika, Merkezi Afrika Cumhuriyeti, Fransa, Ga-

YURT DIŞINA GİTMEK İÇİN SIRA BEKLEYENLER
İşsizliğin acı sonucu

na, Malta, Hollanda, Singapur ve İsveç de işsiz sayısında önemli azalmaların kaydedildiği ülkeler arasında yer alıyorlar.

Federal Almanyada 1969 Kasım ayında işsiz sayısı toplam olarak, 119.000'di. Önceki yıllarda işsiz sayısı şu şekilde bir gelişme göstermişti :

1969 Kasım 119.000
1968 Kasım 196.000
1967 Kasım 395.000

Görülüyor ki, Federal Almanyada işsiz sayısı, geçen her yıl biraz daha azalmakta.

İşsiz sayısının gittikçe azaldığı ülkelerden biri de Güney Kore'dir.

Finlandiyada, 1969 yılında işsiz sayısı, çalışabilecek nüfusun ancak % 3'ünü teşkil ediyor. Bu oran 1968 yılında % 4 idi.

1968 Ekim ayı ile 1969 Ekim ayları arasında iş olanaklarının hemen hemen iki misline çıkmış olduğu Fransada, iş arayanların sayısı toplam olarak, 260 bin'den 218 bin'e düşmüş bulunuyor. İsrailde ise, işsiz oranı dikkati çekecek kadar yüksek bir düşme kaydederek, 1968 ve 1969 yıllarında, son 22 yılın en düşük seviyesine ulaşıyor.

İtalyada iş arayanların sayısında 1968 Temmuz ayına oranla 30 bin kadar azalma görülüyor.

Portorikoda, 1969 Mart ve Temmuz ayları arasında, tüm işsiz sayısı, 1965'ten bu yana ilk olarak, tüm işgücünün % 10'undan daha düşük bir seviyeyi buldu. Zambia'da ise, 1969 yılının ilk yedi ayı içinde göze çarpan işsizlik seviyesindeki yükleyiş, yıl sonuna doğru birdenbire düşmeye başladı ve bu suretle, işsizlik, Eylül ve Ekim aylarında 1964 Ocak ayı ile ayni seviyeyi buldu.

BİR SANAYİ İŞÇİSİ
İşsizliği azaltan faktör sanayi...

İŞSİZLİĞİN ARTTIĞI ÜLKELER

Bütün bunlara rağmen, bilgi alınabilen ülkelerin onunda, 1969 yılı içinde işsizliğin arttığı görülüyor. Bu ülkeler, Burma, Şili, Hindistan, yıl sonlarına doğru da Kanada, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri. Bu ülkelerin son üçünde, işsizlik birbirine parelel bir seyir izliyor. 1969 Ocak ayında, ayni yılın Ağustos ayına kadar, bu ülkelerde görülen aylık işsizlik oranı, 1968 yılının ayni aylarına rastlayan orana paralel giderken, Eylül ayından itibaren, önceki yıldan daha yüksek bir seyir izlemeye başlamış bulunuyor. İngiltere'de işsizliğin yükselme nedeni, özellikle muvakkat işçileri hedef olan toplu çıkarmalar.

Amerika Birleşik Devletlerinde yapılan aylık işgücü anketleri, işsiz sayısının Mayıs 1969 da toplam olarak 2,3 milyon kişi olduğunu gösteriyor. Bu, 1953 yılından bu yana, ayni aya rastlayan işsiz sayılarından en düşük olanı. Hernekadar, Amerikada Ağustos ve Eylül aylarında mevsimlik işsizliğin yüksek olması olağansa da 1969 Eylül ayında, işsiz sayısının, Ağustos ayında tesbit edilenden 100 bin fazla oluşunu olağan karşılamak çok güç.

İşsizlerin Ekim ve Kasım aylarında büyük ölçüde azalmış olmasına rağmen, 1969 yılı sonlarında işsizlik, geçen yılın ayni aylarına oranla daha fazla.

TÜKETİM MADDELERİ FİYATLARI

Uluslararası Çalışma Teşkilâtına 110 ülke tarafından gönderilen istatistiki bilgiler, tüketim maddeleri fiyatlarının 1969 yılı içinde bütün dünyada özellikle sanayileşmiş ülkelerde yükselmeye devam ettiğini gösteriyor. Bu artış, yılın ikinci yarısında, 1967 ve 1968 yıllarına oranla daha hızlı seyretmiş bulunuyor.

Fiyat artışları oranı % 10'u geçen ülkeler şunlar :

- Brezilya
- Güney Kore
- Güney Vietnam
- Uruguay
- Kolombiya
- Kongo
- İrak
- İrlanda
- Liberya
- Niger
- Nijerya
- Uganda
- Portekiz
- Sudan

Aralarında Arjantin, Fransa, Japonya, Hollanda, İngiltere ve Birleşik Amerika Devletlerinin de bulunduğu 22 ülkede fiyat artışları % 10-5 arasında değişiyor.

10'u Afrikada, beşi Amerikada, altısı Asyada, yedisi Avrupada ve ikisi de Okyanusya'da bulunan 30 ülkede fiyat artış oranı % 3-5 arasında. Bu ülkeler arasında, Belçika, Kanada, Danimarka, İtalya, Fas, Meksika, Yeni Zelanda, Pakistan, Filipinler, Tunus ve Birleşik Arap Cumhuriyeti yer alıyor.

Avusturalya, Bolivya, Kamboçya, Hintistan, Madagaskar, Tayland, Venezuela ve dokuz Avrupa ülkesinin bulunduğu grupta, tüketim maddeleri fiyatlarındaki artış, % 1-3 arasında değişiyor.

Merkezi Afrika Cumhuriyeti, Malezya, Trinidad, Tobago ve St. Lucia da artış, % 1'in altında. Buna karşı, Kongo, Dominik Cumhuriyeti, Elsalvador, Kenya ve Singapurda fiyatlarda bir artış görülmüyor. Kameron, Guatemala ve Suriyede ise fiyatlar % 1-4 arasında düşmüş bulunuyor.

ENFLASYON VE FİYATLAR

Geçen yıllarda enflasyon tehlikesiyle karşılaşan bazı ülkeler ise, durumlarını bir hayli kuvvetlendirmiş bulunuyorlar. Örneğin, kronik enflasyon tehlikesiyle karşı karşıya bulunan ve 1967 ile 1968 yıllarında fiyatları hemen hemen iki misline çıkmış bulunan Uruguayda enflasyon tehlikesi, geçtiğimiz yıl içinde giderilmiş görünüyor.

Enflasyon tehlikesi atlatan ülkelerdeki fiyat artışları Temmuz 1968 ve Mart 1969 tarihleri arasında yaklaşık olarak % 6 civarında. Arjantindeki fiyat artışı ise, on yıldan beri ilk defa olarak, % 10'un altında kaldı.

Endanezya da 1961 yılından beri devam edegelen enflasyon tehlikesini hemen hemen gidermiş görünüyor. Bu ülkede 1967 ve 1968 yıllarında fiyatlar devamlı olarak iki misli artmıştı. Buna karşı, 1969 yılı Ocak ve Mart aylarında, fiyat artışı sadece % 6 oldu. Mart ayından sonra ise, azalmaya başlayan fiyat artışları, yılın ikinci yarısında bir önceki yıla oranla sadece % 1 oldu.

DEVALÜASYONUN ETKİSİ

Bazı ülkelerde karşılaşılan para güçlüklerinin bir sonucu olarak,

SOSYAL GÜVENLİĞİN EN ÖNEMLİ UNSURU

Çalışma hakkı

Fransız ve Alman paralarının devalüe edilmesi de tüketim maddeleri fiyatlarındaki artışı hızlandırdı.

Fransa, Hollanda ve Amerika Birleşik Devletlerinde alınan tedbirler, fiyatların yine de geçen yıla oranla % 5-7 oranında artmasını engelleyemedi. Bu, geçen aylarında Amerikada görülen % 8 oranındaki fiyat artışı, son 19 yıldanberi kaydedilen en yüksek fiyat artışı.

Japonyada yılın ortalama fiyat artışı ise, % 5,5.

ÜCRETLER

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı, ücretler konusunda sadece 30 ülkeden bilgi alabildiğini açıklıyor. Yine ayni kuruluşun açıkladığına göre, bu bilgiler genel olarak imâlat sanayiinde yılın ilk yarısına ait ücretleri kapsıyor.

Geçen yılda Seylan hariç diğer ülkelerin hepsinde ücretlerde bir artış kaydedildi. Seylanda günlük asgari ücretler 1967 yılından beri her hangi bir artış görmemiş bulunuyor.

Ücret artışlarının ortak özelliği, saat ücretlerinin haftalık ücretlerden yüksek seyretmesi. Buna, saat ücretlerinin artmış olmasına karşı, haftalık çalışma saatlerinin azalmakta oluşu sebep oluyor.

İsveç hariç, diğer bütün ülkelerde kadın işçilerin ortalama ücretleri, erkek işçilerin ücretlerine oranla daha büyük bir hızla artıyor. Bununla beraber, Fransa dışındaki ülkelerde, kadın işçilerin ücretleri erkek işçilerin ücretlerinden % 20-40 oranında düşük. Fransada bu fark, erkek işçileri lehine % 16. Bununla beraber, bu fark ayni işi yaban kadın ve erkek işçilerde görülmüyor. Farklılığın nedeni kadın ve erkek işçilerin değişik işkollarında çalışmakta oluşundan ileri geliyor.

ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE ÜCRETLER

İmâlat sanayiinde çalışan işçilerin ücretlerinde % 10 ve daha yukarı oranlarda artış kaydedildiği ülkeler şunlar :

- Brezilya
- Şili
- Çekoslovakya
- Danimarka
- Yunanistan
- İrlanda
- Japonya
- Norveç
- İspanya
- Yugoslavya

Ücretlerdeki artışların % 5-10 arasında değiştiği ülkelerden bazıları ise şunlar :

- Bulgaristan
- Kanada
- Finlandiya
- Federal Almanya
- Meksika
- Hollanda
- Portoriko
- İngiltere
- Amerika Birleşik Devletleri

Polonya ve Macaristandaki artış % 2-5 arasında. Polonyada ücretler, 1960 yılından beri her yıl ortalama % 4 artış kaydediyor.

Fransada ücretler, 1967 yılından beri her üç ayda bir % 1-2 artıyor. 1968 Haziran ayında ise, ücretler birdenbire yükselerek, Mart 1968 e oranla % 10 artmış bulunuyor.

1968 yılından beri fiyatlarda meydana gelen artışlar, 1968 sonlarından itibaren, işçi ücretlerine yapılan zamların **(özellikle 1969 yılı sonlarında)** büyük bir kısmını götürdü. Bununla beraber, bilgi sağlanabilen 25 ülkede reel ücretlerin artmış olduğu görülüyor. Bu artış oranı Japonyada % 10'u geçiyor. Dokuz ülkede ise, **(Avustralya, Şili, Danimarka, Federal Almanya, Yunanistan, İrlanda, İspanya ve Yugoslavya)** artış oranı % 5-10 arasında seyrediyor. Macaristan, İsrail, İtalya, ve İsveçte bu artış % 3-5 arasında. İmâlat sektöründe çalışan işçilerin gerçek ücretlerinin geçen on ay içinde % 3 den daha düşük bir artış kazandığı ülkeler arasında şunlar sayılabilir :

- Kanada
- Fransa
- Hollanda
- Yeni Zelanda
- İngiltere
- Amerika Birleşik Devletleri

Avustralyada işçi ücretleri düzensiz bir seyir izlemesine rağmen, 1969 yılının ilk dokuz ayında, işçinin satın alma gücünde % 2,4 oranında bir gelişme kaydedildi. Brezilyada ise, tüketim maddeleri fiyatları ücretlerden % 2 oranında hızla bir artış izlediği için, bu ülkede, işçilerin hayat şartlarında bir gerileme görüldü.

AMERİKADA TOPLUMSAL HAREKETLER GENİŞLİYOR

Amerikada fiyat artışlarının sebep olduğu toplumsal hareketler gittikçe yaygın bir hâl alıyor.

Ülkenin dört büyük teşebbüsünden biri olan General Electric fabrikalarını üç aydan beri sarsmakta olan grev devam ederken, diğer kesimlerde de grevlere gidiliyor.

Grevler arasında ekonomiyi en geniş ölçüde etkileyecek olanı özellikle ulaştırma sektöründe başlatılan ve başlatılacak olan grevler. Bunlardan, New York limanında greve giden romorkör ve tayfaları, büyük tonajlı gemilerin kendi imkânları ile kıyıya yanaşıp kalkmalarını son derece güçleştirdiler ve yük taşımada kullanılan salapuryaları da hareketsiz bıraktılar. Romorkörlerde çalışanlar, ücretlerine yüzde yüz zam istiyorlar. Bu işçiler, halen saat başına 3-4 dolar para almaktalar. Armatörler ise, bu isteğe karşılık, kendilerine üç yılda tamamlamak şartıyla % 20 oranında zam verebileceklerini açıkladılar.

Bu grevin yanısıra, ulaştırma sektörünün ikinci büyük grevi de Amerikanın iç hatlardaki en büyük havayollarından biri olan Natioanl Airlines şirketinde başladı. Büro personeli greve giden şirkette, teknik adamlar da grev için hazırlık yapıyor. Bu grev Amerikanın iç hava ulaşımını büyük ölçüde aksatmaya başladı.

Amerikada başlatılmasından en çok endişe duyulan grev ise, demiryollarında yapılacağı açıklanan grev. Sendika, toplu sözleşme görüşmelerinde bir anlaşmaya varılamaması yüzünden grev hazırlıklarına hız verdi.

★

Türk-İşin aşı kampanyası

İstanbul'da başlayıp kısa zamanda bütün yurdu saran Kolera salgını karşısında Türk-İş; Ankara, İstanbul, İzmir gibi şehirlerin gecekondu bölgelerinde yaşayan işçi ailelerinin aşılanması için bir kampanya açmıştır. Yurt dışından getirtilen Kolera aşısı, derhal bu bölgelerdeki işçi ailelerine tatbik edilmiştir. Resimlerde, kucağında ve sırtında iki yavrusu ile aşı olmağa gelen bir anne ve Türk-İş Kolera aşı kampanyası çağrısına uyarak aşı olan işçiler görülüyor...

